

FEHÉR ZSUZSA

A FŐVÁROSI KÉPTÁR KIÁLLÍTÁSAI (1947—49.)

A felszabadulás utáni helyzet, a belső forradalom megvívása, a gazdasági és politikai megszilárdulás döntő változásokat hozott kultúrpolitikánkban. A gazdasági, politikai és kulturális problémák megoldása, mint minden nagy társadalmi átalakulásnál, nálunk sem egymást követő folyamat volt, hanem egymással párhuzamosan futó és azonos jelentőségű kérdés. A két első tényező sikerei és eredményei természetesen a harmadiknak, mint felépítménynek, lehetőségeit megsokszorozták. Amilyen mértékben sikerült a reakciót letörni, olyan mértékben vethettük tekintetünket a kulturális kérdések megoldása felé és minden erőnket a belső ellenség lefegyverzésére kellett fordítanunk, ha a politika területein ideig-óráig ellenállásba ütköztünk.

A kulturális átalakulás mikéntje követte az országos politikát, így történt azután, hogy építőjellegű tevékenységhez csak az ellenség teljes leverése után kezdhettünk. Szórványosan, magától értetődően, már a felszabadulás után megindult a haladó művészet részéről új társadalmi rendünknek művészetben történő megnyilatkoztatására a törekvés, de egységes fellépésről ekkor még nem beszélhettünk. Ugyancsak ebben az időben ott találjuk a haladójellegű művészi alkotások mellett a letűnt korszak ágenseit is, akik éppen az átalakulás levegőjét használták fel arra, hogy művészetük mellett prókátorokat szerezzenek.

Az anarchia, amelyet az új rend a művészeink körében talált — úgylátszott — egyideig tartja magát és súlyos gazdasági kérdéseket megoldó demokráciánk, minden igyekezete ellenére sem vethette magát, idő előtt ezekben a kérdésekben a rendcsinálásra. Természetesen az aktív művészi megnyilatkozások mellett zsákutcába jutottak a polgári mütörténészek és esztétikusok is,

nemkevésbé azok a kulturális intézmények, múzeumok, szalónok és képzőművészeti körök, amelyek a megváltozott körülmények között talajtvesztetten egyhelyben topogtak. A kép, mint utóbb kiderült, nem volt annyira kétségbeejtő. Egyre-másra vették kezükbe az irányítást ezen a területen is az élenjárók, az a kis haladó csoport, amely már a felszabadulás előtt is marxista művészetszemléletet vallott. Így történt, hogy gyökeres változások álltak be múzeum-politikánkban is. A Magyar Dolgozók Pártja 1948-ban elhangzott állásfoglalása már a kulturális harc első szakaszának sikeres befejezését, az absztrakció feltétel nélküli kapitulálását jelentette be. Új szakasz vette kezdetét: az építés, mely egyre fokozódó lendülettel folyik.

A Fővárosi Képtár munkája világosan mutatja az országos viszonylatokat. A két első harcra esztendő, sajnos, éppen múzeum-politikánk merev elzárkózottsága, néha egyenesen ellenséges jellege, de nem kevésbé az ostrom alatti veszteségek felmérése és károk kijavítása miatt, — pozitív eredményeket nem hozott. A fordulat éve és az azt megelőző nagy politikai sikerek söpörték el a reakciós múzeumi vezetőket és hoztak új, friss levegőt a régi falak közé. Az építés lendületében egy percre megpihent dolgozó nép szomjasan várta az irányítást és a művészetszemlélet titkaiba oly régen áhított beavatást. Új közönség járta már a kiállító helyiségeket és ez az új közönség tárlatokon, előadásokon magyarázatot, állásfoglalást, tanítást követelt a szakemberektől és a beavatottaktól. A Fővárosi Képtárban 1947 nyarán indult meg valójában az a munka, amely minden időben a legaktuálisabb problémáknak adta megoldását. Az elvi kérdések tisztázása mellett azonban arra is szükség volt, hogy a nehezen mozduló, sok

évtized alatt szisztematikusan megmerevített és kultúrától elzárt dolgozó osztályokat érdeklődővé tegyük. Rá kellett ébreszteni a munkásságot és parasztságot arra, hogy a műveltségbeli hiányaik pótlása és a szépmesterségekkel kapcsolatbakerülés útján saját ügyüknek érezzék a művészettel foglalkozást. A nagy átnevelő munkából nem maradtak ki a rossz, kispolgári ízléssel fertőzöttek sem. Az álművészet megtévesztett hívei tényyszerű bizonyítékok hatása alatt előbb-utóbb revideálták álláspontjukat.

A kettős tevékenység: elvi kérdéseknek rendezvényeken történő tisztázása és az új közönség kinevelése egyidőben történt. A Fővárosi Képtár termei hamarosan találkozóhelyül szolgáltak szakmabeliek és dolgozók számára. A dolgozók megnyerésében az üzemi vándor- és vidéki kiállítások fontos szerepet játszottak, hiszen mindenkit meggyőzhettek arról, milyen fontos szerepet szánt a népi demokrácia kultúrpolitikája élenjáró osztályainknak. A cél természetesen az volt, hogy ezeken a vándorkiállításokon kapcsolat teremtsék dolgozó és mű között, amely egészséges fejlődéssel egyre mélyül s a továbbiakban már képzőművészeti igény formájában jelentkezve, múzeumlátogatókká avassa őket és új közönséggel töltsen meg a Fővárosi Képtár termeit.

Kezdetől fogva nyilvánvaló volt, hogy a megváltozott társadalmi körülmények tükrözésére új művészetet igényelnek a dolgozó tömegek. Előttünk volt a Szovjetunió példája és saját haladó művészeink, akiknek tevékenységét és eredményeit csak most tudtuk igazán értékelni. Ismertük a szocialista realizmus fogalmát és követelményeit, mégis a meggyőzés legsúlyosabb érveire volt szükség, hogy a makacs és szektás hajlamú keveseknek is bebizonyíthassuk állításunk helyességét. Ma már elmondhatjuk, hogy művészeink egyre inkább közelednek a probléma megoldásához, amely eredmény elsősorban egyéni ideológiai fejlődésük eredménye, de amelyben a társadalmi fejlődés mellett a Képtár pozitív megnyilatkozásokban történő irányító munkájának is része van.

Az elvi kérdések tisztázása terén igen sokrétű tevékenységre volt szükség. Bemutatni és kiértékelni azokat a nagy művészegyéniségeket, akik munkásságukkal a magyar valóság tolmácsolói voltak, méltó helyet biztosítani művészetünk realista hagyományainak. A népi realizmus képviselője Nagy István alakjának feltámasztásával, Derkovits Gyula, a nagy proletár-festő műveinek bemutatásával adtuk vissza tulajdonképpen az ellenforradalom alatt erőszakosan megfosztott rangjukat. Az élő magyar művészek állandó figyelemmel kísérése mellett tájékoztattuk a közönséget tehetségeink munkásságáról, lemértük és értékeltük műveiket, kézzelfoghatóvá téve, mit tanultak nagy realista mestereinktől.

Emlékkiállításaink nem csupán egyfajta kegyeletos koszorúelhelyezés jellegével bírtak, hanem alakjuknak visszaidézése mellett műveikből okulást nyertünk arra vonatkozólag, hogy a tehetséges festő mindenek előtt a valóságból merít. Az aktualitások idejében történő megragadásával, az eszmei kérdések tisztázásával és a kulturális harc lefolytatásával sikerült kilépniünk a múzeális elszigeteltségből, mozgékonyosságunk, éberségünk biztosította, hogy művészeti életünk irányításában mindig kezdeményező jelleggel léphettünk fel. Állandó jellegű kiállításunk: a Magyar Otthonok szemmel láthatóan mindenki számára érthetően szemlélteti a társadalom és képzőművészet kapcsolatát. Az a tény, hogy sikerült az első marxista rendezvényt megvalósítanunk, az elmúlt esztendő munkáját igazolja.

1947 októberében »Képzőművészetünk a felszabadulás óta« címmel nyílt meg első tárlatunk, amely a Fővárosi Képtár új szerzeményeinek bemutatásával képzőművészetünk kibontakozását dokumentálta. A formalizmusokból való kikeveredést világítottuk meg itt festészeti és szobrászati alkotásokon keresztül. Absztraktok, félabsztraktok mellett helyet foglalt a magáratalált alkotó értelmiség, amely világosan felismerte tennivalóinak lényegét. Az elvek tisztázódásának megindulását mutatta be ez az összeállítás a progresszív hajlamú

mesterek vezetése mellett. Egyben első állásfoglalásuk volt a művészettörténészeknek a meginduló vitákban és a kritikai realizmus megnyilatkozásában. Megnyugtató eredményekkel ez a kiállítás még nem dicsekedhetett, de nagy segítségünkre szolgált a továbbiakban ahhoz, hogy fejlődésünket általános képzőművészeti viszonylatban és az egyéni kibontakozást illetően lemérhessük.

Az indulás után sűrű egymásutánban következtek kételyeket eloszlató, bizonyító és művekkel érvelő összeállításaink. Októberben a Száz mester száz remekmű, decemberben a Magyar grafika száz éve című tárlatok a magyar művészet elmúlt százötven esztendejének tömör összefoglalását adták. Az előbbiben bizonyítást nyert, hogy társadalmi helyzetünk mostohasága ellenére remekművek hosszú sora jelzi a másfél évszázad építőjellegű változásait, olyan megnyilatkozásokat, amelyek gyakran Európa vezető értékeivé minősítették festőinket. A magyarság művelődéséhez elválaszthatatlanul hozzátartoztak a »Szépmesterségek« és jóformán nemzedékről nemzedékre követhető pikturánk gazdagodása olyan ütemben, hogy több évszázados elmaradottságunk pótlására vált alkalmassá. A közvetlen magyar festői ösztön mindenkor megtalálta a helyes utat a problémák megértése és az ábrázolás módjának tekintetében egyaránt.

A Magyar grafika száz éve olyan száz esztendő fejlődését mutatja be hazánk kultúrájának egészében, amely gazdag fordulatokkal bővelkedik. Megélnünk a művészet szelleme, az élet sok jelene kerül lerögzítésre, a műtermek zártsága megszűnik és a tárgykör végtelenül sokoldalúvá lesz. Az őszinteség, az egyre növekvő mesterségbeli tudás általánosan jellemző erre a száz esztendőre, de eredeti egyéniségek hosszú sora is kitermelődött. A folyamat állomásait grafikai téren mérhetjük le leginkább. A grafikai műfajokban festőink minden kívánságot megelőzve, a progresszivitás élén haladtak. Ma is képzőművészetünk legerősebb oldala a rajz, hű tolmácsolója hatalmas társadalmi átalakulásunknak. A grafikai műfajokban biztos mesterségbeli tudás szükséges, eset-

legességnek és gyatraságnak helye nem lehet. A fekete-fehér ábrázolási eszközök nem adnak módot a visszaélésre. Kiállításunk bebizonyította, hogy az elmúlt évtizedek grafikai tevékenysége a legszigorúbb kritikát is kiállja a nagy elődök felsorakoztatása mellett, azt is lemérhettük már, hogy mit tanultak belőlük az élők.

Az 1948-as esztendőt Derkovits Gyula-émlékkiállítással kezdtük márciusban. Életművének csaknem hiánytalan összegyűjtésével magyarázatot szolgáltatunk a haladó festészeti ízlés és a társadalmi problematika kapcsolatára. A nagy proletár-festő munkássága, amely a legfejlettebb mesterségbeli eszközökkel jelenítette meg az elnyomottak és kizsákmányoltak nyomorúságát, — a forradalmi magatartás és a művészet tevékenység összhangjára és elválaszthatatlanságára nyújtott félreérthetetlen bizonyítékokat. Új világot tárt fel művészetében, a proletárok és kizsákmányoltak világát — a megváltozott tárgyhöz új formanyelvet is teremtett. Kiállításunknak nagy része volt a reakciós művészetszemlélet Derkovits értékelésének végleges megdöntésében, amely hamis magyarázatokkal igyekezett szétválasztani egyéniségében a forradalmárt a művésztől. Ma már mindenki előtt nyilvánvaló, hogy Derkovitsban a romlatlan realizmus nagy mesterét és jövőbe mutató festőprófétát ismertük meg.

Áprilisban került sor a Képtár addig legnagyobb szabású összeállításának bemutatására, »A magyar valóság«-ra. A kiállítás célja a »kulturális helyzet kiértékelése, azoknak az elveknek a leszögezése, melyek nélkül legjobb tehetségeink sem kapcsolódhatnak bele népünk építő munkájába«, írja az előszóban Pogány Ö. Gábor.

A valóság ábrázolása művészetünkben nem újfajta időszerű követelés. Művészettörténetünk számtalan példát szolgáltatott a reális megoldásokra. A magyar föld és nép bemutatása mindig tekintélyes helyet foglalt el festőink és szobrászaink működésében. A bemutatott műveken keresztül a művészek és a közönség értékes alátámasztását nyerte annak a műtörténelmi igazságnak, hogy a

magyar képzőművészet mindig híven tolmácsolta a munkát, az osztályellentéteket és a nyomoruságot. Ha régebbi mestereinknél ez nem is történt tudatosan, az eredmények megvannak és kétségtelenül építőjellegű jövőt jósolnak művészeink további munkásságához. Ugyancsak ez a kiállítás szögezte le a megváltozott tennivalókat a művészi tevékenység tekintetében: azt az elvet, mely szerint a realizmus problémája nem kizárólag stíluskérdés, hanem elsősorban a művész félreérthetetlen sorsvállalása a néppel és minden egyes embertársával. Mint a tárlat látogatóinak statisztikája mutatja, a probléma felvetése nemcsak a szakmabelieket, hanem a dolgozók széles tömegeit is megmozgatta, a tárlatvezetések nagyszabású viták formájában zajlottak le.

Ugyancsak e hónapban mutattuk be a Pais-Goebel Jenő emlékkiállítást. Az új magyar képzőművészet első mesterének munkássága arra tanította meg a közösséget, hogy a közeli dolgok, régi házak, udvarok, a jelenségek és tárgyak lüktetése, a mesterkéeltségnélküli mindennapi élet megjelenítése színes, differenciált és sokrétű ábrázolásnak lehet forrása. Csodára váró áhítatos lélekkel közeledett a művész a természethez, mely gazdag világának minden szépségével megajándékozta. A szövevényes és komplikált szerkesztés mögött képeiben a témaadta biztonság és egyensúly uralkodik. Az életmű alátámasztotta azt az igazságot, miszerint is a tárgyválasztás közvetlensége és egyszerűsége nem elszegényedésre és elprimitívülésre, hanem éppen a valóság sokszínű ábrázolására ad lehetőséget.

Júliustól szeptemberig tekintette meg Budapest közönsége a centenáriumi alkalomból rendezett »Reformkor művészete« című tárlatunkat. A nemzeti és szellemi öntudatraébredés korszaka képzőművészetének felelevenítésével, a százestendős aktualitáson kívül, társadalmi vonatkozások kiemelésének és a feltörekvő harmadik rend szellemiségének is áldozni akartunk. Nemzeti művészetünk kezdete ez az időszak. A hirtelen ráeszmélés elmaradottságunkra elsősorban a műveltség iránti igény felébreszté-

sére készítette a legjobbjainkat. A lelkes irodalmi agitáció mellett a képzőművészet is jelentős helyet foglalt el kultúrprogramjukban. S bár a kapitalizálódó állam kulturális igénytelensége, az uralkodóosztály külföldre kacsingatása, jeleseink nagyrészt idegenbe kényszeríti, a haladó erők egyre inkább diadalmaskodnak és megindul a magyar képzőművészeti tevékenység. Ezen a kiállításon már próbálkoztunk egy kis biedermeier interieur berendezésével, amelyben festményeket és szobrokat elhelyezve a kor hangulatának, képzőművészet és életforma kapcsolatának érzékeltetése irányában értünk el eredményeket. A Reformkor művészete végül képzőművészetünk teljesítőképeségéről adott képet. Azoknak a mestereknek a munkájáról, akik a semmiből három évtized alatt virágzó képzőművészetet teremtettek.

A Nemzeti Szalónban 1948 szeptemberében Nagy István életművét gyűjtöttük össze. A paraszti életvalóság festője életművének bemutatása realista hagyományaink kiértékelése szempontjából volt nagyjelentőségű. A magyar falvak és tanyák vándora őszinte képet festett szegényparasztságunk nyomoruságáról abban az időben, amikor uralkodó osztályaink vétkes illúziókban ringatták magukat és hamis beállítást vártak a parasztságot ábrázoló művészekről. Nagy István munkái azonban nem csupán tárgyilagos felvételezések a magyar nép életéről. Társadalmi lázongás és elégedetlenség csap ki belőlük. A parasztság kiszolgáltatottsága és tűrhetetlen helyzete egyszerűségükben is hangosan vádoló művekben nyer megfogalmazást. Művészetéből megtanulhatták az illetékesek, hogy nagyhangú és feltűnősködő profétáskodásnál többet ér a valóság felmutatása, akkor, ha a bajokat gyökereiben fogjuk meg és együttérzés csendül ki megnyilatkozásainkból. Nagy István halkszavú egyénisége, őszönös, semmint ideológiailag érett magatartása, egyben a parasztság fejletlenebb forradalmiságát is érzékelteti. Éppen ezért realista, éppen ezért tekintjük népi művészetünk atyjának, mert túlzások nélkül,

őszintén, leegyszerűsített formában tárja elének a magyar sorsproblémákat.

Októberben nyitottuk meg a »Száz magyar művész« című kiállításunkat. Ezúttal az élő magyar képzőművészet eredményeit sorakoztattuk fel. A realista hagyományok és a nagy mesterek munkásságának megismérése után a közönség látni akarta, mit tanultak ezekből ifjú tehetségeink, hogyan állunk a szocialista realizmus kialakulásával, milyen reményekkel nézhetünk a jövő felé? Mindháromra feleletet kaptunk a tárlaton. Természetesen egységes képről beszélni nem lehetett még. Művészeink egyéniségük és szocialista magatartásuk arányában érték el eredményeket. Az új művészet bírálásánál külön kellett választanunk pl. a monumentális műfajokat, amelyekben kétségtelenül előbb mutatkozik fejlődés. A kiállítás legfontosabb pozitívuma volt az absztrakció végleges kiküszöbölése, a formalizmusok maradványai ellen erőteljesebb végső küzdelem elindítása. A »Száz magyar művész« bemutatása tanulságos volt egyrészt a művészek számára, hiszen közvetlenül kapták munkásságuk kritikáját, másrészt tájékoztatta az érdeklődőket fejlődésünk egy fontos fázisáról, melynek segítségével a további eredmények jelentőségét fel tudtuk mérni.

Az 1949-es esztendő emlékkiállítását kezdtük: Szabados Jenő életművének bemutatásával. Ez, a 29 éves korában keleti fronton elhunyt tehetséges fiatal mester nagyszerű bizonyítékot szolgáltatott arról, milyen festészeti eredményeket hozhat az olyan magatartás, amelyben a művésznak bensőséges kapcsolata van a külvilággal, a társadalommal, a munkával, amely körülötte folyik. Az a tény, hogy figyelmesen szemlélte a körülötte zajló életet, hogy jól megfigyelte a részleteket, képessé tette a jelenségek közvetlen, valóságghű ábrázolására.

Állandó kiállításunk ez év májusában nyílt »Magyar otthonok« címmel. Mint már előljáróban mondtuk, ez a kiállítás sikeres próbálkozás volt az első marxista szemléletű összeállítás megrendezésére. Ez esetben a muzeológus tevékenység elhagyta a

szakma zárt körét. Sűrített összefoglalást ad a magyar művelődés egyes korszakairól, az elmúlt 300 esztendő társadalmi összetételéről. Bútorokon, berendezési tárgyakon, képzőművészeti alkotásokon keresztül ízeletet kaphatunk a magyarság életmódjából, egyes korok szellemiségéből, a társadalomban rejlő belső ellentmondásokból. Az interieurökben elhelyezett képek és szobrok pedig arról tanuskodnak, milyen elválaszthatatlanul összefügg a társadalmi problematika a korabeli képzőművészeti törekvésekkel, mennyire fontos politikai szerepe lehet a művésznak, ha minden időben megtalálja a helyes tennivalókat.

Az elmúlt esztendőben időszerű kiállítások céljára — sajnos, csak rövid időre — megszereztük a Sztalin-téri Rózsa Miklósszalont, amely rendkívül alkalmas volt mozgórendezvények befogadására. Itt mutattuk be többek között Durai Tibor legújabb munkáit és a Barabás Miklós-emlékkiállítást. Az előbbi tárlaton a Párisból hazatért ifjú festő munkáin keresztül alátámasztást nyert az az igazság, miszerint is a jó mesterségbeli felkészültség szükségszerűen a realizmus felé vezet. Éppen nyugaton, az imperializmus romboló levegőjében tudatosodott Durai Tiborban a valóságábrázolás szükségessége és a szellemi anarchia indította arra, hogy elvesse a formalizmusok önellentmondásait. Munkássága egyre emelkedő irányvonalat mutat, kiváló mesterségbeli készsége mind közelebb viszi a szocialista realizmus megvalósításához.

A Barabás Miklós-emlékkiállítással a magyarsághoz mindvégig híven ragaszkodó és az itthoni nehézségeket vállaló festő emléket elevenítettük fel, aki gazdag és sokoldalú művészi tevékenységével az elsők közé tartozott. Felszabadultabb technikájával, emberibb magatartásával egyfajta naiv realista szemléletet tanúsított. Divatossága és felkapottsága arcképeinek szolt, a haladást ezzel szemben éppen kevésbé elismert vízfestményeivel és életképeivel szolgálta.

1949 februárjában és márciusában a szovjet kultúrhónap keretében mutattuk be a Nemzeti Szalónban »A magyar nemzeti fes-

tészet kialakulása» című összeállításunkat. Ez a tárlat festészetünk remekeinek felsorakoztatásával egységes képben nyújtott igazolást mindazoknak, akik még kételkedtek volna a magyar művészet realista jellegében és művészeik elhivatottságában. Orosz vendégeink nagyrebecsüléssel nyilatkoztak képzőművészeti multunkról, amely kétségkívül a legjobb reményekre jogosít jövőnket illetőleg.

A tárlatok látogatóinak szám. az elmúlt két esztendőben 150.000 körül mozgott, amely szám egyre növekvő arányokat mutat. A közönség összetétele lényegesen megváltozott, azonban a munkáslátogatók arányszáma (a Fővárosi Képtár helyiségeiben) 1948-ig bezárólag csak 18—20%-ot tesz ki. Ez a százalékszám öröndetes módon egyre javul.

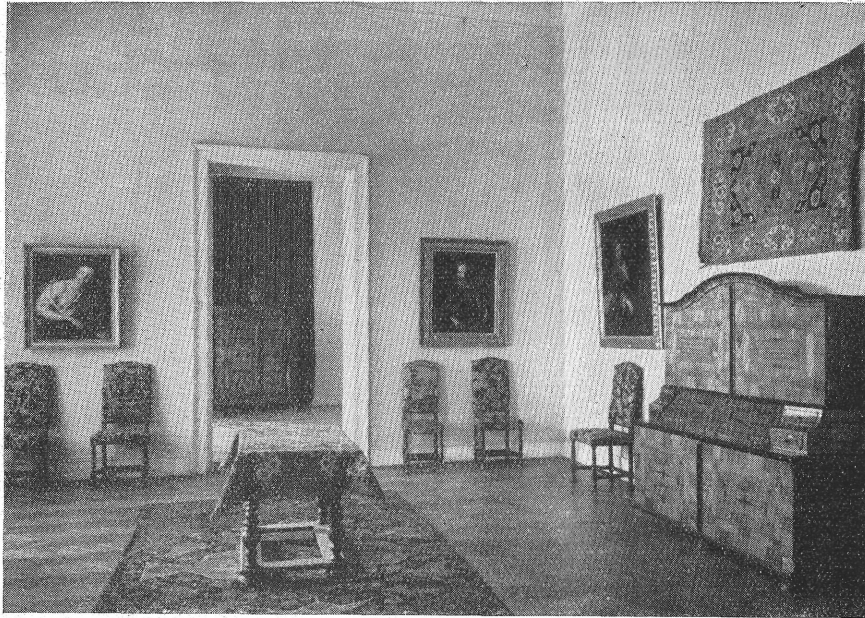
Jelentős helyet foglal el munkatervünkben az üzemi és vándorkiállítások lebonyolítása. Ezek közül legnagyobb hatású volt az 1948 nyarán rendezett »Bányavidéki vándorkiállítás sorozat«. Dorog, Salgótarján, Péc, Ózd, Sajószentpéter, Várpalota és Diósgyőr dolgozó népe tekinthette meg a Fővárosi Képtár remekműveit. A munkásosztály legöntudatosabb rétege, a bányászság élt is a lehetőséggel. Mintegy 15.000-en nézték végig a legszebb magyar képeket és szobrokat. Vezetésekkel, közvéleménykutatással és az esetleges tehetségek kiemelésével kapcsolatot teremtettünk a vidék dolgozói és a képzőművészet között. Üzemi kiállítások szinte egymást érték az elmúlt két esztendőben. 1947-ben, illetve annak második felében 27 tárlatunk volt, 25.000 ember részvételével. Ezek közül, hogy csak a fontosabbakat említsük: óbudai Goldberger-gyár, Magyar Olajipar Rt., Magyar Pamutipar Rt., Telefongyár, Kistext, Csepeli Posztógyár, Ruggyaárugyár, Postaigazgatóság, Pénzügyigazgatóság, Igazságügyi minisztérium, kispesti MNDSz., Magyar Kommunista Párt kispesti szervezete stb. 1948-ban és 1949 elején 38 üzemi kiállításunkat kb. 46.000 érdeklődő nézte végig a csepeli WM-ben, a FAJSz-ban, a Ferencvárosi Művelődési Telepen, a MÁV mozgóképtárában, a Magyar

Optikai Műveknél, a Magyar Általános Fonóban, a pesterzsébeti Vasas-székházban és Iparos Körben, a Köztisztasági telepeken, a Rendőr-Egyesületben, a Belügyminisztérium és Postaigazgatóság munkahelyein.

Vidéken Szerencs, Miskolc, Szentes, Szekszárd, Nagykanizsa, Esztergom és Szombathely lakói gyönyörködhetnek a szebbnél szebb alkotásokban. Ezekkel a vidéki tárlatokkal azt a mesterségesen emelt gátat döntöttük le, amely hosszú ideig kényszerűen választotta el a főváros és az ország többi városának lakosságát. A távolságokozta nehézségeket leküzdve, szakszerű szállítással ma már az ország bármelyik részébe el tudjuk vinni a helyes képzőművészeti szemléletet.

A háború után lassan meginduló külföldi forgalom lehetővé tette, hogy műtárgyainkat a baráti országokban bemutathassuk. 1947-ben mi szolgáltattuk a Londonba, Stockholmba, Firenze—Róma—Velencébe küldött kiállítási anyag nagy részét. 1948-ban Szófia, Bécs, Varsó—Berlin—Prága és Páris lakossága ismerkedett meg a régi és az új magyar képzőművészettel. Kiállításainkat elsősorban a magyar realista hagyományok kihangsúlyozása szempontjából állítottuk össze, valamennyi rendezvényünk maradéktalan sikert és nagy sajtóvisszhangot eredményezett.

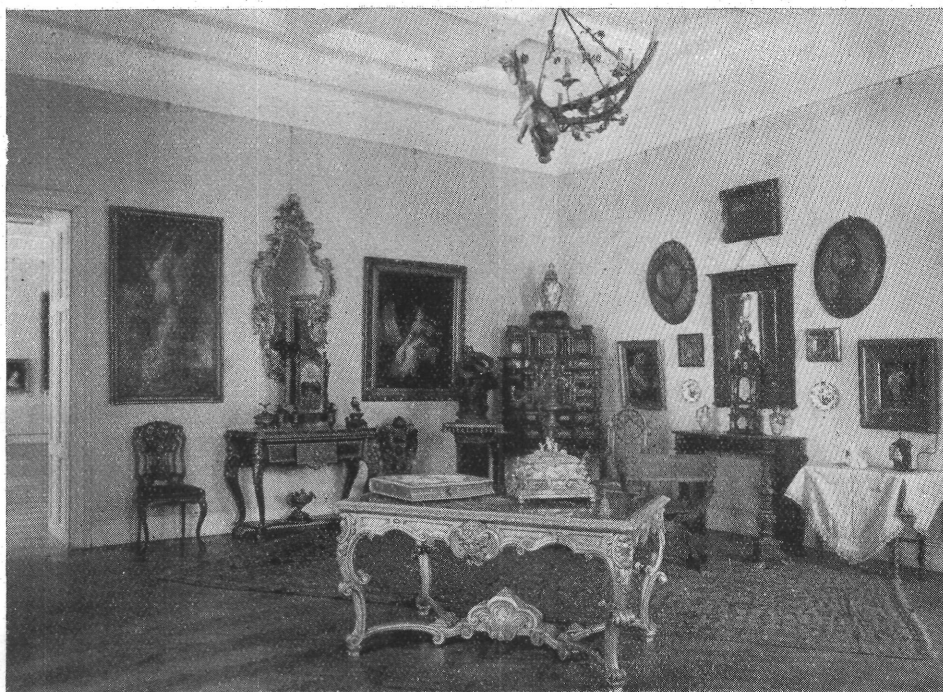
Mindezekből nyilvánvaló, hogy a Fővárosi Képtár kiállításai tervszerű és megfontolt munkával a kifizűött célt szolgálták. Minden megmozdulásunk és tevékenységünk a megváltozott múzeumpolitika szolgálatában áll. Sohasem tévesztettük szem elől szempontjainkat, amelyek röviden összefoglalva a magyar realista hagyományok feltárásával az új művészet, a szocialista realizmus kialakítását jelentették, a dolgozók nagy tömege helyes művészetszemléletének kialakításával fontos kultúrpolitikai kérdések megoldására irányultak. Az elmúlt két esztendő munkája világosan bizonyítja, hogy szempontjainkhoz és célkitűzéseinkhez hívek maradtunk és a továbbiakban még teljesebb és még értékesebb eredményekkel akarjuk szolgálni hazánk felemelkedésének ügyét.

1. kép. Fővári szoba 1700 körül. »Magyar otthonok« kiállítás.

2. kép. Magyar polgári otthon 1830 körül.
»Magyar otthonok« kiállítás.

3. kép. Nagypolgári szalon a milleneum idejéből. »Magyar otthonok« kiállítás.

4. kép. Polgári szoba 1900 körül a secessió korából. »Magyar otthonok« kiállítás.

ВЫСТАВКИ ГОРОДСКОЙ КАРТИННОЙ ГАЛЛЕРЕИ В 1947—1949 ГГ.

- „Изобразительное искусство после освобождения“. Октябрь 1947 г.
- „Сто мастеров, сто шедевров“. Октябрь 1947 г.
- „100 лет венгерской графике“. 1947 г.
- „Выставка воспоминаний Дюлы Деркович“. Март 1948 г.
- „Венгерская действительность“. Апрель 1948 г.
- „Выставка воспоминаний Паис Гебель Иене“. Апрель 1948 г.
- „Искусство эпохи реформ“. Июль—сентябрь 1948 г.
- „Выставка воспоминаний Иштвана Надь“. Сентябрь 1948 г.
- „Сто венгерских художников“. Октябрь 1948 г.
- „Выставка воспоминаний Иене Сабодоша“. Январь 1949 г.
- „Венгерские дома“. Май 1949 г.
- „Дурай Тибор“ выставка воспоминаний 1948 г.
- „Барабаш Миклош“ выставка воспоминаний 1949 г.
- „Развитие венгерской национальной живописи“, 1949 г.
- „Серии передвижной выставки из окрестностей шахт“, показанные в 8 центрах рудников.
- 27 выставок в больших будапештских предприятиях Провинциальные выставки в 7 окрестных центрах. Посланный материал картин на заграничные выставки: в Лондон, Стокгольм, Фирензе—Рима—Веленцию в 1947 году, в Софию, Вену, Варшаву—Берлин—Прагу и Париж в 1948 году.

НАДПИСЬ КАРТИН:

1. Картина. *Жилище магната около 1700 г. Выставка венгерских жилищ.*
2. „ *Венгерское гражданское жилище около 1830 г. Выставка венгерских жилищ.*
3. „ *Салон высшего гражданского класса во времена милленеума. Выставка венгерских жилищ.*
4. „ *Ранние сецессио, гражданская комната около 1900 г. Выставка венгерских жилищ.*

LES EXPOSITIONS DE LA GALERIE MUNICIPALE 1947—1949

Les beaux-arts hongrois depuis la libération. Octobre 1947.

Cent maîtres, cent chefs-d'oeuvre. Octobre 1947.

Un siècle de l'art graphique hongrois. 1947. Exposition commémorative des oeuvres de Jules Derkovits. Mars 1948.

La réalité hongroise. Avril 1948.

Exposition commémorative des oeuvres d'Eugène Pais Goebel. Avril 1948.

L'art de l'ère des réformes. Juillet—septembre 1948.

Exposition commémorative des oeuvres d'Etienne Nagy. Septembre 1948.

Cent artistes hongrois. Octobre 1948.

Exposition commémorative des oeuvres d'Eugène Szabados. Janvier 1949.

Intérieurs hongrois. Mai 1949.

Exposition commémorative des oeuvres de Tibor Durai. 1949.

Exposition commémorative des oeuvres de Nicolas Barabás. 1949.

La naissance de la peinture nationale hongroise. 1949.

Exposition ambulante pour les régions minières. Présentée, en 1849, dans 8 centres miniers.

27 expositions aux grandes usines de Budapest.

Expositions provinciales dans 7 centres de province.

Tableaux envoyés à l'étranger : en 1947 à Londres, Stockholm, Florence, Rome et Venise, en 1948 aux expositions de Sofia, Vienne, Varsovie, Berlin, Prague et Paris.

ILLUSTRATIONS

1. *Chambre aristocratique autour de 1700. Exposition «Intérieurs hongrois».*
2. *Intérieur bourgeois hongrois autour de 1830. Exposition «Intérieurs hongrois».*
3. *Un salon de la haute bourgeoisie au temps du millénaire de la conquête arpadienne (1896). Exposition «Intérieurs hongrois».*
4. *Chambre bourgeoise autour de 1900, au début du sécessionnisme. Exposition «Intérieurs hongrois».*